

ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΗΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

(μάθημα κατεύθυνσης)

20^{ος} αιώνας

Κυβισμός

Είναι το πρώτο αφηρημένο κίνημα του 20^{ου} αιώνα

Ο Πικάσο και ο Μπράκ συνεργάζονται στενά για να αναπτύξουν τον Κυβισμό που γεννήθηκε με το έργο του Πικάσο "Οι Δεσποινίδες της Αβινιόν" το 1907. Πιστεύουν ότι η παρουσίαση του βάθους είναι ψεύτικη. Από τον Σεζάν πήραν την απλοποίηση των επιφανειών σε απλά γεωμετρικά σχήματα και από την πρωτόγονη τέχνη της Αφρικής, ιδιαίτερα τις μάσκες της Πολυνησίας, το άγριο και γωνιώδες.

Ο κυβισμός χωρίζεται σε τρεις περιόδους:

- Την **προκυβιστική** περίοδο που είναι επηρεασμένη από την αφρικανική γλυπτική.
- Τον **αναλυτικό κυβισμό**: οι καλλιτέχνες καταργούν τις παραδοσιακές σχέσεις αντικειμένου - φόντου και διασπούν τα θέματα τους σε πολλά επίπεδα και σε μικρά κομμάτια, δείχνοντας ταυτόχρονα μερικές διαφορετικές πλευρές του ίδιου αντικειμένου, μέσα, έξω, μπρος, πίσω.
- Το **συνθετικό κυβισμό** όπου χρησιμοποιείται το **κολάζ**. Στα έργα προσθέτονται κομμάτια από εφημερίδες, περιοδικά, χαρτιά τοίχου, σκοινιά, ξύλα και άλλα υλικά.

Κύριοι εκπρόσωποι του Εξπρεσιονισμού: Πικάσο, Μπράκ.

Κύρια χαρακτηριστικά του Εξπρεσιονισμού:

- Επίπεδα, έντονα χρώματα.
- Έκφραση συναισθημάτων μέσω του χρώματος
- Ασύμμετρες συνθέσεις
- Επαλληλία (επανάληψη) επιπέδων
- Πολλές όψεις του ίδιου αντικειμένου
- Παραμόρφωση της πραγματικότητας και απλοποίηση μορφών
- Έντονα και αδρά περιγράμματα
- Γεωμετρικοποίηση των μορφών.
- Άγριες και γωνιώδεις μορφές
- Απουσία βάθους

Πικάσο (1881-1973)

Ισπανός **κυβιστής** ζωγράφος και γλύπτης. Ο μεγαλύτερος ζωγράφος του 20^{ου} αιώνα. Σε ηλικία 12 χρονών παρουσιάζει τους πρώτους του ρεαλιστικούς πίνακες. Στα 15 του σπουδάζει ήδη στη Σχολή Καλών Τεχνών της Βαρκελώνης. Οι μελαγχολικοί πίνακες του της Γαλάζιας Περιόδου, έχουν θέμα τους φτωχούς και ταλαιπωρημένους ανθρώπους. Το 1904 έρχεται η αισιόδοξη ροζ περίοδος με τους ανάλαφρους χρωματισμούς. Η μεγάλη αλλαγή θα έρθει το 1907 κάτω από την επίδραση του Σεζάν και της πρωτόγονης τέχνης (αφρικανικές μάσκες και ξυλόγλυπτα) που θα τον οδηγήσουν μαζί με τον Μπράκ στη θεμελίωση του Κυβισμού.

Οι Δεσποινίδες της Αβινιόν. Λάδι σε καμβά, 1907

Σχεδιαστικά η δομή της σύνθεσης (άξονες, απλά γεωμετρικά σχήματα) του έργου στο αντίστοιχο κενό πλαίσιο.

Περιγραφή και ανάλυση της δομής της σύνθεσης του έργου:

Προκυβιστική περίοδος.

Γυμνές γυναίκες, μία καθιστή και τέσσερις όρθιες.

- Η κύρια επίδραση του έργου είναι ο Σεζάν: **γεωμετρικοποίηση** των μορφών σε ένα σύνολο από επινοημένες επίπεδες φόρμες. Υπάρχει παραμόρφωση της πραγματικότητας και απλοποίηση των μορφών.
- Τα κεφάλια των μορφών εκτελεσμένα με μια **παράτολμη** και **άγρια ελευθερία** είναι επίδραση από την πρωτόγονη τέχνη (τις αφρικανικές μάσκες και τα ξυλόγλυπτα).
- Η σύνθεση είναι ενταγμένη σε **τετράγωνο**. Δεν υπάρχει κίνηση αλλά **ηρεμία, στατικότητα** και **σταθερότητα**.
- Έντονα και αδρά περιγράμματα, άγριες και γωνιώδεις μορφές,
- Απουσία βάθους.

Χρώμα:

- Στη σύνθεση κυριαρχούν τα **θερμά** χρώματα (πορτοκαλίές αποχρώσεις).
- Έχουν χρησιμοποιηθεί **αντιθέσεις πορτοκαλίων και μπλε** αποχρώσεων.